

HİCRET

Evs ve **Hazrec** kabilelerinin birdenbire müslüman olmaları ve Mekke müslümanları ile Medîne müslümanlarının birleşme ihtimâli, müşrikleri müdhiş şekilde ürkütmüş ve kudurtmuştu. İkinci Akabe bî'atını duyan Mekke müşriklerin tutumları, çok şiddetli ve pek tehlikeli bir hâl almıştı.

Müslümanlar için Mekke'de kalmak tahammül edilemeyecek derecede idi. Medîne, son Akabe bî'atıyla müslümanlara, huzûr bulacakları ve sığınacakları bir yer olmuştu. Bir yolunu bulup bu şehirden hicret etmek, azıcık nefes alacakları, birazcık hür yaşayabilecekleri topraklara gitmek arzu ediyorlardı.

Peygamber Efendimize “sallallahü aleyhi ve sellem” durumlarını arz ederek, hicret için müsâade istediler. Eshâbına sabretmelerini tavsiye ettiler. Zirâ Mekke'nin terkine henüz izin çıkmamıştı.

Nihâyet hicret için istenilen ilâhi izin geldi.

O gün, Sevgili Peygamberimiz, sevinçli bir hâlde Eshâb-ı kirâmın yanına gelip;

- Sizin hicret edeceğiniz yer bana bildirildi. Orası Yesrib (Medîne)dir. Oraya hicret ediniz. Orada müslüman kardeşlerinizle birleşin. Allahü teâlâ onları size kardeş yaptı. Yesrib'i (Medîne'yi) size emniyet ve huzûr bulacağımız bir yurt kıldı, buyurdu.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin izni ve tavsiyesi üzerine müslümanlar, Medîne'ye birbiri ardınca bölük bölük hicret etmeye başladılar.¹⁰²

Peygamber Efendimiz, hicret edenlere son derece ihtiyatlı ve tedbirli davranmalarını sıkı sıkıya tenbih ediyordu.

Müslümanlar, müşriklerin dikkatini çekmemek için küçük kâfileler hâlinde yola çıkıyor ve mümkün mertebe gizli hareket ediyorlardı. Medîne'ye ilk hicret eden Ebû Seleme, müşriklerden çok eziyet görmüştü.

Neden sonra işin farkına varan müşrikler hicret için yola çıkan müslümanlardan görebildiklerini yoldan çevirmeye, kadınları kocalarından ayırmaya, gücü yettiklerini hapse atmaya başladılar ve çeşitli cefâlara tâbi tuttular. Onları dinlerinden döndürmek için her türlü eziyeti yaptılar. Fakat bir iç harbin patlak vermesinden korktukları için, öldürmeye cesâret edemediler. Müslümanlar ise, buna rağmen her fırsatı değerlendirecek Medîne yollarına düştüler.

Hazret-i Ömer de, bir gün kılıcını kuşandı. Yanına oklarını ve mızrağını alıp herkesin önünde Kâbe'yi yedi defa tavâf etti. Oradaki müşriklere, yüksek sesle şunları söyledi:

- İşte ben de dînimi korumak için Allahü teâlânın yolunda hicret ediyorum. Karısını dul, çocuklarını yetim bırakmak, anasını ağlatmak isteyen varsa şu vâdinin arkasında önüme çıksın!...

Böylece Hazret-i Ömer ile yirmi kadar müslüman, güpegündüz, çekinmeden Medîne'ye doğru yola çıktılar. O'nun korkusundan bu kâfileye hiç kimse dokunamadı. Artık göçlerin arkası kesilmiyor, Eshâb-ı kirâm bölük bölük Medîne'ye ulaşıyordu.

¹⁰² İbni Sâid, *Tabakât*, I, 226.

Bu arada Hazret-i Ebû Bekr de hicret için izin istedi. Resûl-i ekrem “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz;

- **Sabreyile. Ümîdim odur ki; Allahü teâlâ bana da izin verir. Berâber hicret ederiz,** buyurdu.

Hazret-i Ebû Bekr “radiyallahü anh”;

- Anam-babam sana fedâ olsun yâ Resûlallah! Böyle ihtimâl var mıdır? diye sorunca,

Peygamber Efendimiz “sallallahü aleyhi ve sellem”;

- **Evet vardır,** buyurarak sevindirdiler.

Hazret-i Ebû Bekr sekiz yüz dirhem vererek iki deve satın aldı ve o günü beklemeye başladı. Artık Mekke’de; Sevgili Peygamberimiz ile Hazret-i Ebû Bekr, Hazret-i Ali, fakirler, hastalar, ihtiyârlar ve müşriklerin hapse attığı mü’minler kalmıştı “radiyallahü anhüm ecmain.”

Diğer taraftan Medîneliler (Ensâr), hicret eden Mekkelileri (Muhâcirleri) çok iyi karşılayıp, misâfir ettiler. Aralarında kuvvetli bir birlik meydana geldi.

Resûlullah’ın da hicret edip müslümanların başına geçeceği ihtimâliyle, Mekkeli müşrikler telâşa kapılmışlardı. Mühim işleri görüşmek için bir araya geldikleri Dâr-ün-Nedve’de toplandılar, ne yapacaklarını konuşmaya başladılar.

Şeytan, Şeyh-i Necdî kılığında yâni ihtiyâr bir Necdli şeklinde müşriklerin yanına geldi. Konuşmalarını dinledi. Çeşitli teklifler öne sürüldü. Fakat hiç biri beğenilmedi. Sonra şeytan söze karıştı ve;

- Düşündüklerinizin hiç biri çâre olamaz. Çünkü O’ndaki güler yüz ve tatlı dil her tedbiri bozar. Başka çâre düşününüz, diyerek fikrini söyledi.

Kureyşin reisi olan Ebû Cehil;

- Her kabîleden kuvvetli bir kimse seçelim. Elllerinde kılıçları ile Muhammed’in üzerine saldırsınlar. Kılıç vurup kanını döksünler. Kimin öldürdüğü belli olmasın. Böylece mecbûren diyetle râzî olurlar. Biz de diyetini verir, sıkıntıdan kurtuluruz, dedi.

Şeytan da, bu fikri beğendi ve harâretle teşvik ve tavsiye etti.¹⁰³

Müşrikler bu hazırlık içindeyken Cebraîl aleyhisselâm gelerek, müşriklerin kararını Resûl-i ekrem Efendimize haber verdiği gibi o gece yatağında yatmamasını ve Allahü teâlânın hicret emrini de bildirdi.

Bu emr-i ilâhi üzerine, Sevgili Peygamberimiz Hazret-i Ali’ye kendi yatağında yatmasını, bıraktığı emânetleri sâhiplerine vermesini söyleyerek;

- **Bu gece yatağında yat uyu, şu hırkamı da üzerine ört! Korkma, sana hiç bir zarar gelmez,** buyurdu.

Hazret-i Ali, Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin emrettiği şekilde yattı. O zaman yirmiüç yaşında idi. Habîbullah’ın yerine hiç korkmadan kendi nefsinin fedâ etmeye hazırды.

Hicret gecesi kâfirler, Resûlullah Efendimizin saâdethânelerinin etrafını sarmışlardı.

O gece Yâsîn sûresinin ilk âyetleri nâzil oldu. Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz mübârek evlerinden çıkarken meâli,

103 İbni Hişâm, Sîret, I, 124; İbni Sa’d, Tabakât, I, 227.

“Önlerinden bir sed ve arkalarından bir sed çekdik de onları kapattık, artık göremezler” olan Yâsîn sûresinin 9.cu âyet-i kerîmesini üzerlerine okuyarak yerden bir avuç toprak alıp kâfirlerin başına saçtılar.

(Her kimin başına bu topraktan değmişse, hepsinin Bedr gazâsında öldürüldüğü rivâyet edilmiştir.)

Resûlullah Efendimiz sıhhat ve selâmetle aralarından geçip, Hazret-i Ebû Bekr’in evine ulaştı. Müşriklerden hiç biri O’nu görememişti.

Bir müddet sonra müşriklerin yanına biri gelip;

- Burada ne bekliyorsunuz? diye sorunca;

- Muhammed’in evden çıkmasını, diye cevap verdiler. O gelen;

- Yemîn ederim ki, Muhammed aranızdan geçip gitti, başınıza da toprak saçtı, dedi.

Müşrikler, ellerini başlarına götürdüler. Hakikaten, başlarında toprak buldular. Yüzlerindeki ve başlarındaki toprağı sildiler. Derhâl kapıya hücum edip içeri girdiler. Hazret-i Ali’yi, Resûl aleyhisselâmın yatağında görünce, Resûl-i ekremin nerede olduğunu sordular. Hazret-i Ali;

- Bilmem! Beni, O’nun muhâfazasına memûr mu ettiniz? dedi.

Bunun üzerine Hazret-i Ali’yi tartakladılar.

Kâfirler, Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizi bulmak için dışarıya çıkıp aramaya başladılar. Hazret-i Ali’yi de Kâbe’nin yanında bir müddet hapsedip sonra bıraktılar.¹⁰⁴

Sonra Hazret-i Ebû Bekr’in evine giderek, Hazret-i Ebû Bekr’in kızı Esmâ’ya sordular. Cevap vermeyince dövdüler. Her yeri aramalarına rağmen, bulamadılar ve çılgına döndüler. En azılıları olan Ebû Cehil, Mekke ve civârında tellâllar bağırarak,

Sevgili Peygamberimizi ve Hazret-i Ebû Bekr’i bulup getirenlere ve yerlerini bildireceklerle 100 deve vereceğini va’d etti.

Onun bu va’dini duyan ve mala tamâh eden bâzı kimseler silâhlanıp, atlarına binerek aramaya koyuldular.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz, Hazret-i Ebû Bekr’in evine teşrif edip;

- **Hicret etmeme izin verildi,** buyurunca,

Hazret-i Ebû Bekr-i Sıddîk heyecanla;

- **Mübârek ayağınızın tozuna yüzümü süreyim yâ Resûlallah!... Ben de beraber miyim?** diye sorunca, Efendimiz;

- **Evet,** buyurdular.

Hazret-i Sıddîk, sevincinden ağladı. Gözyaşları arasında;

- Anam-babam, canım sana fedâ olsun yâ Resûlallah! Develer hazır. Hangisini murâd ederseniz onu kabûl buyurunuz, dedi.

Âlemlerin sultânı;

- **Benim olmayan deveye binmem. (Ancak) parasıyla alırım,** buyurdular.

Bu kesin emir karşısında mecbur kalan Hazret-i Sıddîk, devenin fiyatını söyledi.

Hazret-i Ebû Bekr, Abdullah bin Üreykıt isminde, kılavuzluğu ile meşhûr olan zâtı çağırıp, yol göstermesi için ücretle tuttu ve develeri üç gün sonra Sevr dağındaki mağaraya getirmesini emretti.

Bi'setin, yani nübüvvetin onüçüncü yılı Safer ayının 27'sinde Perşembe günü, Peygamber "sallallahü aleyhi ve sellem" Efendimiz ve Ebû Bekr-i Sıddîk yanlarına bir mikdar yiyecek alarak yola çıktılar.

Yolda giderlerken Hazret-i Ebû Bekr, Resûlullah Efendimizin çevresinde, bâzen sağa, bâzen sola, bâzen öne, bâzen de arkaya gidiyordu. Sevgili Peygamberimiz niçin böyle yaptığını sorunca;

- Etraftan gelecek bir tehlikeyi önlemek için. Eğer bir zarar gelirse önce bana gelsin. Canım yüksek zâtınıza fedâ olsun yâ Resûlallah! dedi.

Server-i âlem "sallallahü aleyhi ve sellem" Efendimiz buyurdular ki:

- Yâ Ebâ Bekr! Başıma gelecek bir musîbetin, benim yerime, senin başına gelmiş olmasını ister misin?

Hazret-i Sıddîk;

- Evet yâ Resûlallah! Seni hak dinle, hak peygamber olarak gönderen Allahü teâlâyâ yemîn ederim ki, gelecek bir musîbetin, senin yerine, benim başıma gelmesini isterim, dedi.¹⁰⁵

Sevgili Peygamberimizin nâlini dar olduğundan, yolda parçalandı ve mübârek ayakları yaralandı, yürüyecek hâli kalmamıştı. Güçlülükle dağa çıkıp mağaraya ulaşırlar.

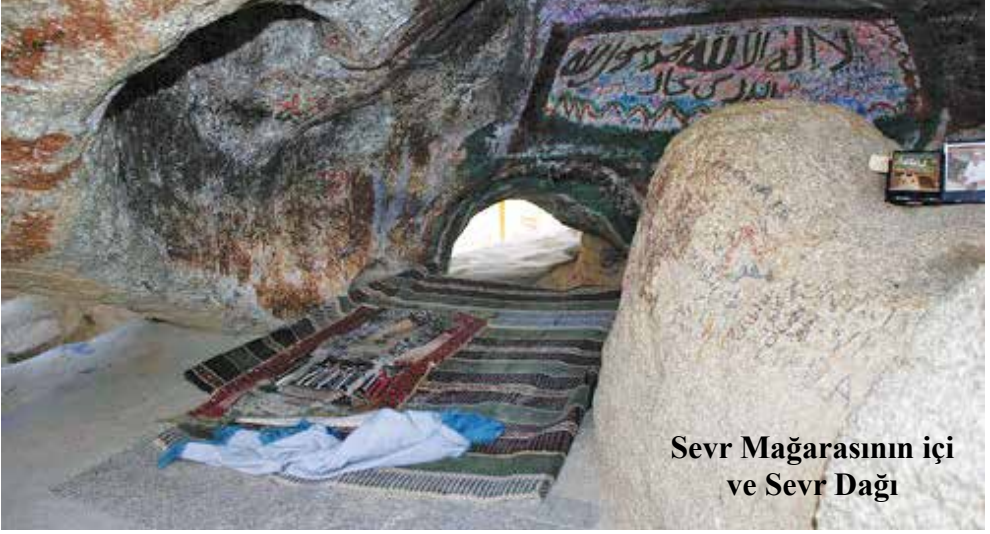
Kapı önüne geldiklerinde, Hazret-i Ebû Bekr;

- Allah için yâ Resûlallah, içeri girmeyin! Ben gireyim, orada zararlı bir şey varsa, bana gelsin, mübârek zâtınıza bir keder, bir elem değmesin, dedi ve içeri girdi.

İçeriye süpürüp temizledi. Sağında, solunda irili ufaklı birçok delikler vardı. Hırkasını parçalayıp, delikleri kapadı, fakat biri açık kaldı. Onu da ökçesi ile kapayıp, Resûlullah'ı içeri dâvet eyledi.

Peygamber Efendimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" içeri girdi. Çok yorulmuşlar-

105 İbni Saîd, Tabakât, I, 230; İbni Asâkir, Tarih-i Dımeşk, XXX, 78.

**Sevr Mağarasının içi
ve Sevr Dağı**

dı. Mübârek başını Ebû Bekr’in kucağına koyup uyudu.

Hazret-i Ebû Bekir’in ökçesi ile tıkadığı delikte Sevgili Peygamberimizi görmek saadetine kavuşmak için yıllarca önce gelip bekleyen bir yılan vardı. Peygamber Efendimizin mübârek ismini duyduğunda Ona âşık olmuştu ve bu mağaraya geleceğini öğrenmişti. Mağaradaki diğer delikler kapalı olduğu için Hazret-i Sıddîk’in ayağını çekmesi için birkaç defa kafasıyla vurarak ikaz etti, çekmeyince de ayağını ısırды. Hazret-i Ebû Bekir “radıyallahü anh”, Resûlullah Efendimizin uyanmaması için sabredip, hiç hareket etmedi. Fakat gözyaşı Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin mübârek yüzüne damlayınca;

- **Ne oldu yâ Ebâ Bekr?** buyurdular.

Hazret-i Ebû Bekr;

- Ayağım ile kapattığım delikten bir yılan ayağımı soktu ya Resûlallah, diye arz edince,

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz,

- **Ya Ebâ Bekir, ayağını çek,** buyurdu.

Ayağını çekince yılan başını delikten çıkarıp hürmet ve saygıyla Resûlullah Efendimizi seyretmeye başladı. Peygamber Efendimiz yılanı,

- **Ey yılan! Benim mağara arkadaşına niçin rahatsızlık verdin?** diye sitem ettiler. Yılan da dile gelip,

- Yâ Resûlallah! Yıllardır hasretinizle bu mağarayı mekan tuttum. Mübârek cemalinize âşık olup beklerim. Hazret-i Sıddîk zât-ı âlinizi görmeme mâni oldu. Bir edepsizlik ederek ayağını ısırarak zorunda kaldım. Her ne cezaya müstehak isem boynum kıldan incedir. Afvınızı istirham ederim ya Resûlallah! dedi.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz yılanı afv ettiler.

Sonra Hazret-i Ebû Bekr’in yarasına, iyi olması için mübârek ağzının yaşından sürünce, acısı hemen dindi, şifâ buldu.

Resûlullah Efendimiz “sallallahü aleyhi ve sellem” ve Ebû Bekir-i Sıddîk içerde iken, müşrikler, iz tâkib ede ede mağaranın önüne kadar geldiler.

Mağaranın ağzını bir örümceğin ördüğünü ve iki güvercinin de yuva yaptığını gördüler. İz sürücü Kürz bin Alkama;

- İşte burada iz kesildi, dedi. Kâfirler;

- Eğer, onlar buraya girmiş olsalardı, kapının üzerindeki örümcek ağının yırtılmış olması lâzım gelirdi, dediler.

Bâzıları;

- Buraya kadar geldik, mağaraya biriniz girsin, baksın!.. deyince, Ümeyye bin Halef kâfiri;

- Sizin hiç aklınız yok mu? Üzerinde kat kat örümcek ağı bulunan şu mağara da ne işiniz var? Yemîn ederim ki, bu örümcek, ağını, Muhammed doğmadan önce örmüştür, dedi.

Müşrikler kapı önünde münakaşa ederlerken, içerde Hazret-i Ebû Bekr endişeye kapıldı ve;

- Yâ Resûlallah! Vallahi kendim için tasalanmıyorum. Fakat yüksek zâtınıza bir şey gelmesinden korkuyorum. Ben öldürülürsem bir tek kişiylim, hiçbir şey değişmez. Lâkin size bir zarar gelirse, bütün ümmet helâk olur, din yıkılır, dedi.

Kâinâtın Sultânı “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz;

- **Yâ Ebâ Bekr! Üzülme!.. Şüphesiz Allahü teâlâ bizimledir**, buyurdu.

Ebû Bekr-i Sıddîk;

- Yâ Resûlallah! Canım sana fedâ olsun! Onlardan biri, başını eğip baksa bizi görür! deyince,

Efendimiz;

- **Yâ Ebâ Bekr! İki kişi ki, üçüncüsü Allahü teâlâdır. Üzülme!.. Hak teâlâ bizimledir**, buyurdu.

Müşrikler içeri bakmadan geri döndüler.¹⁰⁶

Allahü teâlâ bu hâli Kur’ân-ı kerîmde meâlen şöyle buyuruyor:

“Eğer siz, O’na (Habîbime) yardım etmezseniz, (hatırlayın o vakti ki) kâfirler O’nu (Mekke’den) ikinin ikincisi olarak (Hazret-i Ebû Bekr ile) çıkardıklarında, (Sevr dağının tepesindeki) mağarada iken, Allahü teâlâ O’na (Resûlullah’a) yardım etmişti. O zaman arkadaşına (Ebû Bekr-i Sıddîk’a); “Üzülme Allahü teâlânın yardımı, nusreti muhakkak bizimledir” demişti. Allahü teâlâ, O’nun üzerine kalblere rahâtlık veren sekînesini indirmiş O’nu (Habîbini) görmediğiniz (mânevi) ordu ile kuvvetlendirmiş (melekler ile onu korumuş), kâfirlerin sözünü iyice alçaltmıştı. Allahü teâlânın (tevhîd) kelimesi ise, çok yücedir (Allah lafzını, bütün cihana yaydı ve hakim kıldı). Allahü teâlâ mutlak gâlipdir. Yegâne hüküm ve hikmet sâhibidir.”¹⁰⁷

Sevgili Peygamberimiz ile Hazret-i Ebû Bekr, bu mağarada geceli gündüzlü üç gün kaldılar. Hazret-i Ebû Bekr’in oğlu Abdullah, Mekke’de duyduklarını, geceleyin mağaraya gelip haber veriyor, âzâdlı kölesi ve sürülerinin çobanı Âmir bin Führeyre ise, geceleri süt getirip izleri siliyordu.

106 Müslim, *Fezâilü’s-Sahâbe*, 1; Tirmizî, *Tefsîrü’l- Kur’ân*10; İbni Sa’d, *Tabakât*, I, 228; İbni Ebî Şeybe, *Musannef*, VII, 471; VIII, 459.

107 *Tevbe*: 9/40.

CENNET IRMAĞI

Peygamber Efendimiz, “Sıddîk” ile böylece,
Mağarada kaldılar, üç gündüz ve üç gece.

Sıddîk harâretlenip arzûladı serin su.
Ve hemen arz edince, Resûl’e bu husûsu.

Buyurdu: (Yâ Ebâ Bekr, çıkıver dışarıya.
Bir ırmak görürsün ki, iç ondan doyasıya.)

Sıddîk emre uyarak, dışarı çıktı hemen.
Bir “ırmak” görüverdi orada hakîkaten.

“Bal”dan tatlı “kar”dan ak, “misk”ten güzel kokardı.
Mağaranın önünde, gürül gürül akardı.

İçti Sıddîk-ı ekber, o “Su”dan doya doya.
Döndü ferahlanarak, tekrâr o mağaraya.

Dedi: (Yâ Resûlallah, dağ başında bu ırmak,
Nasıl böyle akar ki, ederim bunu merak.)

Buyurdu: (Harâretten, vaktâ ki yandı için.
Hak teâlâ yarattı bu suyu senin için.)

Hazret-i Ebû Bekir sevindi gâyet buna.
Dedi ki: (Anam babam, fedâ olsun yoluna.

Hak teâlâ katında, acabâ bu günâhkâr,
Ebû Bekr’in kıymeti, var mıdır ki bu kadar,

Bu güzel, serin suyu, Mekke’nin bir dağında,
Akıttı benim için, misk-ü anber tadında?)

Cevâben buyurdu ki: (Evet yâ Ebâ Bekir!
Hak katında kıymetin, daha da ziyâdedir.)

Hazret-i Ebû Bekir, yine o mağarada,
Bir “kuşcağz” gördü ki, dururdu hep tavanda.

Ne yer, ne de içerdî, dururdu aynı minvâl.
Çok tuhafına gitti, ondaki bu garip hâl.

Düşündü ki: “Bir cânlı, nasıl yaşar yemeden?”
O esnâda Cebrâil oraya geldi hemen.

Resûl vâsıtasıyla buyuruldu ki ona:
(Merak ettiğin şeyi, suâl et o hayvana.)

Hazret-i Ebû Bekir, etti ki kuşa suâl:
(Ne yer, ne de içersin, nedir bu sendeki hâl?)

O zaman kuş söyledi, sırrını Ebû Bekr'e.

Dedi ki: (Bu esrârı, size derim ilk kere.

Yarattı Hak teâlâ, bin yıl önce beni hem.

Sâdece “iki söz”dür, benim yemem ve içmem.

Acıkınca, birini söylerim, doyar karnım.

Susayıp, öbürünü söyleyince kanarım.)

Buyurdu: (Ey kuşcağız, bu ne acâyip şeydir.

Seni böyle doyuran, kandıran sözler nedir?)

Dedi ki: (Hak teâlâ, herşeye kâdir elbet.

O, her türlü doyurur, O'nundur güç ve kuvvet.

Doyurur beni dahî, “iki kelime” ile.

Bunlar dahî bâhusûs, ilgilidir seninle.

Sana buğz edenlere lânet eder, doyarım.

Seni çok sevenlere duâ eder, kanarım.

Sevr mağarasından dördüncü günü pazartesi gecesi seher vakti ayrılan Sevgili Peygamberimiz, Kusvâ adlı devesine bindi. Bir rivâyete göre terkisine de Hazret-i Ebû Bekr'i bindirdi. Diğer deveye de Âmir bin Führeyre hazretleri ile yolları iyi bilen Abdullah bin Üreykât bindiler.

Âlemlerin efendisi “sallallahü aleyhi ve sellem”, Allahü teâlânın medhettiği, bel-delerin en kıymetlisi olan Mekke-i mükerrermeden, vatanından ayrılıyordu. Devesini Harem-i şerife doğru döndürüp, mahzûn bir hâlde;

- Vallahi! Sen, Allahü teâlânın yarattığı yerlerin en hayırlı, Rabbim katında en sevgili olanısın! Senden çıkarılmamış olsa idim, çıkmazdım. Bana, senden daha güzel, daha sevgili yurt yoktur. Kavmim beni, senden çıkarmamış olsalardı, çıkmaz, senden başka bir yerde yurt, yuva tutmazdım, buyurdular.

O anda Cebrâil aleyhisselâm inip,

- Yâ Resûlallah! Vatanına müştâk mısın, özledin mi? dedi.

Efendimiz “sallallahü aleyhi ve sellem”;

- Evet, müştâkım! buyurdular.

Cebrâil aleyhisselâm, sonunda Mekke'ye döneceğini müjdeleyen, Kasas sûresi 85. âyet-i kerîmesini okuyup, mübârek hatırını tesellî eyledi.

Yolculuk sâkin geçiyordu. Müşrikler, her yeri aramalarına rağmen bulamıyorlar, Cenâb-ı Hak, Habîbini onların şerrinden muhâfaza ediyordu.

Resûlullah Efendimiz, Kudeyd denilen yere geldiklerinde, Ümmü Ma'bed isminde cömertliğiyle meşhur, akıllı, iffetli bir hanımın çadırı önünde durdular. Ücretiyle yiyecek, hurma ve et almak istediler.

Ümmü Ma'bed;

- Eğer olsa idi, para ile değil, ziyâfet çeker, ikramda bulunurdum. Kıtlık ve geçim sıkıntısı sebebiyle elimizde bir şey kalmadı, dedi.

- **Süt var mı?** diye sorduklarında;

- Yoktur. Davarlar kısırdır, diye cevap verdi.

Kâinâtın sultânı Efendimiz “sallallahü aleyhi ve sellem”, çadırın yanında duran zayıf bir koyunu işâret ederek buyurdular ki:

- **Ey Ümmü Ma’bed! Bu koyun niçin burada bağlı duruyor?**

O da;

- Gâyet hasta ve zayıf olduğundan sürüden kaldı. Dermanı olmadığı için gidemedi, dedi.

- **Hiç sütü var mıdır? Bu koyunu sağmama izin verir misiniz?** buyurunca;

- Anam-babam sana fedâ olsun, sütü yoktur, fakat onu sağmanıza hiç bir şey mâni değildir, dedi.

Resûlullah Efendimiz, koyunun yanına gelip, Allahü teâlânın ismini zikrettiler. Bereket ile duâ ettikten sonra, mübârek elini koyunun memesine sürdüler. O anda meme, süt ile doldu ve akmağa başladı. Hemen kap getirip doldurdular.

Önce Ümmü Ma’bed’e verdiler. O içtikten sonra, Hazret-i Ebû Bekr’e ve diğerlerine verip doyuncaya kadar içmelerini sağladı. En sonunda kendisi içti.

Bir daha mübârek elini koyunun memesine dokunup sığadılar ve çadırdaki bulunan en büyük kabı istediler. Onu da doldurup Ümmü Ma’bed’e teslim ettiler.

Rivâyete göre, o koyun onsekiz sene yaşadı. Fahr-i âlem Efendimizin, bereketi ile sabah akşam onunla geçinirlerdi.¹⁰⁸

Oradan ayrıldıktan sonra, Ümmü Ma’bed’in kocası geldi ve sütü gördü. Sevinecek;

- Bu süt nereden geldi? diye sorunca, Ümmü Ma’bed;

- Bir mübârek kimse gelip, hânemizi şereflendirdi. Gördüklerin, onun himmeti ve bereketidir, dedi.

- Tarif eder misin? Sıfatı ve cemâli nasıldır? diye sordu.

Ümmü Ma’bed;

- **Gördüğüm o mübârek zât, pek biçimli ve güler yüzlü idi. Gözlerinde bir miktar kırmızılık, sesinde nâziklik vardı. Mübârek kirpikleri uzun idi. Gözünün akı pek beyaz, karası da çok siyah olup, kudretten sürmeli idi. Saçları siyah, sakalı sık idi. Sustuğunda, üzerinde bir vekar ve ağırbaşlılık vardı. Konuşurken tebessüm ediyor, sözleri, sanki dizilmiş birer inci gibi ağzından tatlı tatlı dökülüyordu. Uzaktan çok heybetli görünüyor, yakına gelince, çok tatlı ve cazip bir hâl alıyordu. Yanında bulunanlar, emrini yerine getirmek için canla başla koşuyorlardı, diyerek daha pek çok hasletlerini saydı.**

Bunları hayretle dinleyen kocası;

- Yemin ederim ki, bu zât, Kureyş’in aradığı kimsedir. Eğer ben O’na rastlasaydım, hizmetiyle şereflenir, yanından ayrılmazdım, dedi.

Ümmü Ma’bed’in kocası, Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin ardı sıra gidip, Rîm vâdisinde yetişti ve müslüman oldu. Eshâb olmakla şereflendi. Sonra, Ümmü Ma’bed de müslüman oldu “radıyallahü anhüma.”

Sürâka bin Mâlik

Müşrikler, Medîne’ye doğru yola çıkan Sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâmi ve Hazret-i Ebû Bekr’i devamlı arıyorlardı. Bulamadıkları takdirde kendileri için pek büyük bir tehlike baş gösterecekti.

Çünkü, müslümanların bir **“İslâm Devleti”** kurup, kısa zamanda kendilerini ortadan kaldıracabileceklerini düşünüyorlardı.

Bu sebeple müşrikler, her şeylerini ortaya koydular. Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizle Hazret-i Ebû Bekr’i öldürene veya esir edene; yüz devenin yanı sıra sayısız mal ve para vereceklerini va’d ettiler.

Bu haber, Sürâka bin Mâlik’in mensubu olduğu Müdlicoğulları arasında da yayıldı. Sürâka bin Mâlik, iyi iz sürerdi. Bu yüzden olup bitenlerle yakından ilgilendi.

Müdlicoğulları bir Salı günü, Sürâka bin Mâlik’in oturduğu bölge olan Kudeyd’de toplanmışlardı. Toplantıda Sürâka bin Mâlik de vardı. O sırada Kureys’in adamlarından biri gelip, Sürâka’ya;

- Ey Sürâka! Vallahi ben az önce, sahile doğru giden üç-dört kişilik bir kafilę gördüm. Onlar herhâlde Muhammed ile Eshâbıdır, dedi.

Sürâka, durumu anladı. Fakat, ortaya çok fazla mükâfat konulduğu için bunu tek başına elde etmek istiyordu. Bu sebeple başkasının haberdâr olmasını arzu etmiyordu.

- Hayır, o senin gördüğün kimseler, filân kişilerdir. Biraz önce geçmişlerdi. Onları biz de gördük, diyerek önemli bir şey yokmuş gibi konuştu.

Sürâka bin Mâlik, biraz daha bekledi. Dikkat çekmeden evine geldi. Hizmetçisine, atını ve silâhını alıp vâdinin arkasında kendisini beklemesini söyledi. Kendisi de kargısını almış, parlaklığının dikkati çekmemesi için ucunu aşağıya çevirmişti.

Atını koşturmaya başladı. Yoluna devam ederek, nihâyet izlerini buldu. O kadar yaklaştı ki, Peygamber Efendimizin okuduğu Kur’ân-ı kerîmi bile işitiyordu.

Fakat, Resûl-i ekrem “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz arkalarına hiç bakmıyorlardı. Hazret-i Ebû Bekr geriye bakınca, Sürâka’yı görüp, telâşa kapıldı. Peygamber Efendimiz ona, mağaradaki gibi;

- **Üzülme, Allahü teâlâ bizimle beraberdir**, buyurdu.

Sürâka yanlarına kadar gelince, Hazret-i Ebû Bekr, ağlamaya başladı. Resûl-i ekrem Efendimiz niçin ağladığını sorunca;

- Vallahi kendim için ağlamıyorum. Sana bir zarar gelmesinden korktuğum için ağlıyorum, dedi.

Sürâka, Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimize saldırabilecek kadar yaklaştı.

- Yâ Muhammed! Seni, bugün benden kim koruyacak! dedi.

Server-i âlem Efendimiz de;

- **Beni, Cebbâr ve Kakhâr olan Allahü teâlâ korur**, cevâbını verdi.

O sırada Sürâka’nın atı, iki ön ayaklarıyla dizlerine kadar yere battı. Bundan kurtulup, tekrar saldırmaya teşebbüs edince, atının ayakları yine yere saplandı. Sürâka, atını ne kadar zorladıysa da, onu bir türlü kurtaramadı. Başka yapacağı hiç bir şey yoktu.

Çaresiz kalınca, şefkat ve merhamet sahibi olan Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimize yalvarmaya başladı.

Bütün olgunlukları ve iyi ahlâkı kendisinde toplayan, üstün ahlâk ve yaratılış üzere olan Sevgili Peygamberimiz onun bu dileğini kabul etti. Sürâka;

- Yâ Muhammed! Muhafaza olunduğunu anladım. Duâ et de kurtulayım. Bundan sonra sana asla zarar vermem. Senin peşine düşenlere de senden hiç bahsetmiyeceğim, diyordu.

Kâinatın efendisi;

- **Yâ Rabbî! Eğer o sözünde doğru ve samîmi ise, atını kurtar,** diye duâ edince, Allahü teâlâ bu duâyı kabul buyurdu.

Sürâka bin Mâlik’in atı, ancak bu duâdan sonra çukurdan kurtulabilmişti. Bu sırada atın ayağının battığı yerden, göğşe doğru duman gibi bir şey yükseliyordu.

Sürâka, hayretler içerisinde kaldı ve bütün bu olup bitenlerden, Muhammed aleyhisselâmın dâima korunmakta olduğunu anladı. Pek çok şeye şâhid olmuştu. Sonunda;

- Yâ Muhammed! Ben Sürâka bin Mâlik’im! Benden asla şüpheniz olmasın. Size söz veriyorum. Bundan sonra beğenmediğiniz hiç bir işi yapmıyacağım. Kavmin, seni ve arkadaşlarını yakalayana çok mükâfat vereceğini va’d etti, dedi.

Ve Kureyş müşriklerinin yapmak istediklerini birer birer anlattı.

Hattâ, onlara yol azığı ve binmek için deve vermek istediye de, Sevgili Peygamberimiz kabul etmedi ve ona:

- **Ey Sürâka! Sen islâm dînini kabul etmedikçe, ben de senin deveni ve sığırını arzu etmem, istemem. Sen bizi gördüğünü gizli tut, yeter,** buyurdu.

Sürâka,

- Yâ Muhammed! Bana, istediğini emret, dedi.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz;

- **Yurdunda dur. Hiç kimsenin bize yetişmesine meydan verme,** buyurdu.

Allahü teâlâ dileyince her şey oluyordu. O’na hâlis bir şekilde güvenip, rızâsı yolunda yürüyünce, akıl almaz hâdiseler meydana geliyordu.

Resûlullah Efendimizi öldürüp, büyük mükâfatlara kavuşma hırsıyla, kükreyen bir aslan tavrıyla yola çıkan Sürâka, artık; munis, uysal, bir çocuk gibiydi.

Her şeye kâdir olan Allahü teâlâ, Habîbine zarar vermemesi için, Sürâka’nın kalbini iyiliğe doğru çevirmişti. Elbette, Allahü teâlâ Habîbini “sallallahü aleyhi ve sellem” yalnız bırakmayacaktı.

Çünkü O, insanlara merhamet için, onların dünyâda ve âhirette ebedî saâdet ve mutluluğa kavuşması için gönderdiği sevgili Peygamberiydi.

Sürâka bundan sonra izi üzerine geri döndü. Başından geçenleri karşılaştığı kimselere de anlatmadı.¹⁰⁹

Kâinatın Sultânı geliyor

Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz, Hazret-i Ebû Bekr, Âmir bin Führeyre ve kılavuzları Abdullah bin Üreykî, bir hafta yolculukla, Bi’setin onüçüncü senesi (Milâdî 622 yılı) Eylöl ayının yirminci ve Hicret’in birinci senesi Rebî’ul-evvel ayının sekizinde Pazartesi günü kuşluk vakti **“Kubâ”** köyüne ulaştılar.

Külsüm bin Hidm isminde bir müslümanın evine misafir oldular.

İlk muhâcirler, Resûl-i Ekrem daha Medîne’ye gelmeden Kubâ’da Amr bin Avf oğullarına ait bir hurma kurutma yerini namazgâh hâline getirmişlerdi. Resûlullah Kubâ’ya ulaşınca namazgâhı genişleterek ilk mescidi yaptılar. Namâzlarını Kubâ Mescidi’nde kıldılar.

Kubâ mescidi, âyet-i kerîmede meâlen; **“... Temeli takva üzerine kurulan mescid”**¹¹⁰ diye buyrulurak medh edildi.

Kubâ Mescidi - Medîne

Gece ile gündüzün müsâvî olduğu, Eylölün yirmiüçüncü gününü de Kubâ köyünde geçirip, Rebî’ul-evvelin onikinci Cum’a günü Medîne’ye hareket etdiler. Öğle namazı vakti, Medîne ile Kubâ arasındaki Ranona vâdisinde durdular. Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem, ilk Cumâ namazını burada kıldılar ve ilk hutbeyi de burada îrâd ettiler.¹¹¹ Ve aynı gün Medîne’ye vâsıl oldular. [Daha sonra buraya ilk Cumâ namazının hatırasına **“Mescid-i Cumâ”** adıyla bir câmi inşa edildi.]

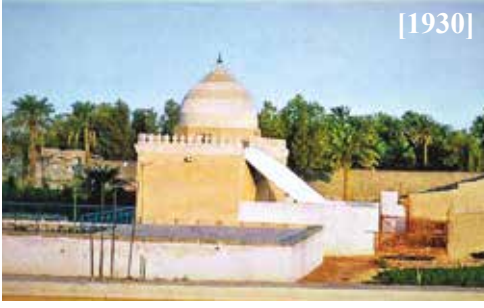
Bu arada Mekke’de kalan Hazret-i Ali, Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin Kâbe-i şerîfte devamlı bulundukları makama oturdu.

- Resûl-i ekremde kimin nesi var ise, gelsin alsın, diye nidâ ettirdi.

Herkes gelip, nişanını söyleyerek emânetini aldı. Böylece emânetler sahiplerine teslîm edildi.

¹¹⁰ Tevbe: 9/108.

¹¹¹ İbni İshâk, İbni Hişâm, Sire, II, 146, 147; Ebü’l-Fidâ, el-Bidâye ven-nihâye, II, Taberî, Târih, II, 255, 256; Ebü’l-Fidâ, el-Bidâye ven-nihâye, III, 213, 214.

Mescid-i Atike adıyla da anılan bu câmi, Kubâ'ya 350 m. uzaklıktadır. 24 Eylül 622 Cum'a günü Medîne'ye hareket eden Peygamber Efendimiz Cum'a vakti girince Ranona vâdisinde Salim bin Avf kabilesine misafir oldu. Buradaki namazgâhda ilk Cumâ namazın kıldırdı.

Mescid-i Cum'a, ilk Cum'a namazının hatırasını yaşatmak için Ömer bin Abdülaziz'in Medîne valiliği sırasında inşa edildi.

Osmanlı padişahlarından II. Bayezid tarafından yeniden imar edildi. Mihrâbının yakınında Peygamber Efendimizin namaz kıldığı yer belirgin hâle getirildi. Daha sonra ufak çaplı onarımlar geçiren Mescid-i Cum'a 1992'de yıktırılarak yeniden inşa edilmiştir.

Allah'ın arslanı Hazret-i Ali "radiyallahü anh", Kureyş kâfirlerinin toplandıkları yere gitti.

- İnşâallahü teâlâ yarın Medîne-i münevvereye gidiyorum. Bir diyeceğiniz var mı? Ben burada iken söyleyin, buyurdu.

Hepsi başlarını eğip, hiç bir şey söylemediler. Sabah olunca, Hazret-i Ali, Resûl-i ekrem Efendimizin hususi eşyalarını toplayıp yola koyuldu.

Kureyşten 4-5 kişi yolunu kesti ise de onlarla cenk edip galip geldi.

Sonra yolda karşısına Mikdâd bin Esved çıktı. Onu da bir vuruşta yere yıkıp îmâna dâvet etti. O da müslüman oldu.

Tekrar yola revan olup Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" Efendimize, şişmiş olan ayaklarından kanlar akar vaziyette, Kubâ'da yetişt.

Gündüzleri saklanıp, geceleri yaya olarak yürüdüğü bu yolculuğun sonunda, Peygamberimizin huzûruna gidemiycek bir hâle gelmişti.

Resûl-i ekrem "sallallahü aleyhi ve sellem" Efendimiz bunu haber alınca, biz-zat kendisi teşrif etmiş, Hazret-i Ali'yi görünce hâline acımış, sevgili, fedâkâr amcazâdesini kucaklamış, mübârek elleriyle o hak yolunda binlerce meşakkate katlanmış olan nârin, nâzik ayaklarını okşamış, kendisine afiyeti için duâ buyurmuştu.

Hattâ Hazret-i Ali'nin bu fedâkârlığı üzerine meâlen;

"İnsanlardan öyleleri vardır ki, Allahü teâlânın rızâsı için nefsinin (kendini) fedâ eder"¹¹² âyet-i celîlesinin nâzil olduğu rivâyet edilir.¹¹³

112 Bekara: 2/207.

113 İbni Esîr, *Usudü'l-gâbe*, IV, 96; *Halebî, İnsân-u'l-uyûn*, II, 233.

Merhabâ Sâlih kardeş

Eskiden geniş bir ülkeye hükmeden

Humeyr bin Rebî” adlı bir sultan,

Yanında ordusu ve dört yüz bilginle,

Gelmişti Medine-i münevvere’ye.

Bilginler kendisine ettiler ki şöyle arz:

(Bu yerde kalmamızı ederiz sizden niyâz.

Zîra âhir zamanda gelecek “**Son Peygamber**”,

Yakın bir gelecekte bu yere teşrîf eder.

İsmi “**Muhammed**”dir ki o gelecek Resûl’ün,

Yayılır her tarafa Onun dîni gün be gün.

İsterseniz cümlemiz kalalım bu belde.

O “**Yüce Peygamber**”i bekliyelim bu yerde.)

Hükümdar, bu teklîfe eyledi muvâfakat.

Zîra o Peygambere meftûn oldu o sâat.

Sonra bir mektup yazıp o Resûl’e hitâben,

Teslim etti o zarfı, birine o gün hemen.

Ve tenbih eyledi ki: **(Bu mektup, elden ele,**

Dolaşarak ulaşsın o büyük Peygambere.)

Şöyle yazmış idi ki mektûbunu o günden:

(Bu, gelecek Resûl’e yazılmıştır Humeyr’dan.

Ey Allahın Resûl’ü, görmedimse de seni,

İnandım, kabûl ettim senin nübüvvetini.

Ben de, senin dînine girdim tam inanarak.

Şimdiden kabûl ettim, Peygambersin sen elhak.

Ümmetinin içine dâhil eyle beni de.

Kıyâmet günü olur görüşmemiz belki de.)

Mektûbu mühürleyip, teslim etti onlara.

Bu mektûp, dolaşarak babadan oğullara,

Nihâyet “**Hâlid bin Zeyd**” hazretlerine kadar,

Geldi zâyî’ olmadan, elden ele bu karar.

Vaktâ ki Resûlullah hicret eylediğinde,

Medîne yakınında konakladı bir yerde.

Medîneli mü’minler, aldılar bunu haber.

Mektûbu, “**Ebî Leylî**” nâm birine verdiler.

**Dediler: (Bu mektûbu al ve hemen çık yola.
Allahın Resûlü'nü yarı yolda karşıla.)**

O gidip görüşünce Allahın Habîbiyle,
Hitâb etti Peygamber ona kendi adıyla.

**Buyurdu: (O mektûbu çıkar yâ Ebâ Leylî!
Bakalım neler yazmış kardeşim İbni Rebî?)**

Ebî Leylî, mektûbu çıkarıp verdi hemen.
Resûlullah okuyup, râzı oldu Humeyr'den.

Hattâ çok sevinerek yazdığı bu mektûba,
Üç defâ buyurdu ki: **(Sâlih kardeş, merhabâ!)**

Medîne'ye daha önce hicret eden Eshâb-ı kirâm ile Medîneli müslümanlar, Kâinatın sultânı Efendimizin Mekke'den hicret için hareket ettiğini duyunca, teşrifi-ni hararetle ve heyecanla bekliyorlardı.

Bir tarafta, herkesin **"Emîn"** lakabıyla tanıdığı, Allahü teâlânın Habîbini öldürmek için üzerine mükâfât koyanlar; diğer tarafta ise O'nu ve arkadaşlarını korumak, bağır-larına basmak ve bu uğurda canlarını fedâ etmek isteyenler vardı.

Bu sebeple Medîne-i münevverenin dış semtlerine gözcüler koyup, şehirlerini şereflendirecekleri anda, Efendimizi karşılamak için can atıyorlardı.

O'nun muhabbetiyle yananlar, kızgın çölün suya olan hasreti gibi gözlerini ufka dikerek günlerce beklediler. Nihâyet birden;

- **Geliyorlar! Geliyorlar!...** diye bir ses işitildi.

Sesi duyanlar, sıcak çölün ortalarına doğru göz gezdirmeye başladılar.

Evet!... Evet!... Onlar da kızgın çölde, güneşin yakıcı sıcaklığına rağmen, büyük bir heybetle kendilerine doğru ilerlediklerini görmüşlerdi. Sevinçle birbirlerine;

- **Müjde!... Müjde!...**

- **Resûlullah geliyor!...**

- **Peygamberimiz geliyor!...**

- **Sevinin ey Medîneliler!...**

- **Bayram edin!...**

- **Habîbullah geliyor!...**

- **Baş tacımız geliyor!...**

- **Sultânımız geliyor!...**

Diyerek bağırmaya başladılar.

Bu haber bir anda Medîne-i münevvere sokaklarını doldurdu.

Yedisinden yetmişine, yaşlısından hastasına kadar herkes, bu eşi görülmedik sevinçli haberi bekliyorlardı.

Bütün Medîneliler en güzel elbiselerini giyinerek, sür'atle Âlemlerin efendisini karşılamak için koştular.

- **Allahü ekber! Allahü ekber!**

Tekbir sedaları semâyı çınlatıyor, sevinçten gözyaşları sel gibi akıyordu.

Hüzün ve mutluluk dolu bir hava esiyor ve Medîne, târihinde en güzel gününü yaşıyordu.

Medîneliler biran önce Sevgili Peygamberimizin nûrlu cemâlini görmek istiyorlardı. Medîne, Medîne olalı böyle sevinçli, böyle mübârek bir an görmemişti.

Bu, o güne kadar yaşanmamış bir bayramdı. Benzeri görülmemiş ve görülmeyecek olan bu bayramda; çocuklar, gençler, büyükler, bahtiyar insanlar ilk defa, aynı anda bir ağızdan şu şiiri terennüm ediyorlardı:

*Tale'al-bedru 'aleynâ,
Min seniyyâtî'l-vedâ',
Vecebe'ş-şükrü 'aleynâ,
Mâ de'â-lillahi dâ'.*

*Seniyyet-ül-vedâ'dan,
Bedr doğdu üstümüze,
Hakka dâvet ettikçe,
Şükr vâcib oldu bize.*

*'Eyyühe'l-meb'ûsü finâ,
Ci'te bil-'emri'l-mutâ',
Ci'te şerrafte'l-Medîne,
Merhaben yâ hayra dâ',*

*Sen bize gönderildin,
Emrullahı getirdin,
Medîne'ye hoş geldin,
Şeref verir dâvetin.*

*Ente şemsun, ente bedrun,
Ente nûrun â'lâ nûr,
Ente misbâhu's-Süreyyâ,
Yâ Habîbi, yâ Resûl!*

*Sen güneşsin, sen aysın,
Sen nûr üstüne nûrsun
Sen süreyya ışığısın,
Ey sevgili, ey Resûl.*

*Kad lebisnâ sevbe 'izzin,
Ba'de esvâbi'r-rika',
Ve rada'nâ sedye mecdin,
Ba'de eyyâmî'd-dayâ'.*

*İzzet ikrâmla dolduk,
Eskilerden kurtulduk,
Mecde kavuştuk doyduk,
Ziyândaydık kâr bulduk.*

*Kaalet ahmâru'd-deyâcî,
Kulli erbâbil-İslâm,
Küllü men yetba' Muhammed,
Yenbeğî en lâ yûdâm.*

*Zulmet gideren ay der,
Selâm ehline deyin,
Muhammed'e (aleyhisselâm) uyana,
Aslâ zulüm etmeyin.*

*Ve te'âhednâ cemîan,
Yevme aksemne'l-yemîn,
Len nehûne'l ahde yevmen,
Vettehazne's-sıdka dîn.*

*Hep birlikte söz verdik,
Yemîn edilen günde,
Doğruluk yolumuzdur,
Hâinlik olmaz dinde.*

*Leste vallahi neziyyen,
Mâ yukâsihi'l 'ibâd,
Meşheden yâ necme emnîn,
Zü vebâin ve vidâd.*

*Vallahi ben unutmam,
Elemsiz gün hiç yoktu,
Şâhidsin Emn yıldızı,
Vefân sevgin pek çoktu.*

- **Hoş geldin yâ Resûlallah!**

- **Bize buyurun yâ Resûlallah!**

Şeklindeki istekler ortalığı çınlatıyordu.

Medîne'nin ileri gelen kimselerinden bâzıları Kusvâ'nın yularından tutup;

- Yâ Resûlallah! Bize buyurun, diyerek istirhamda bulundular.

Onlara;

- **Devemin yularını bırakınız, O memûrdur. Kimin evinin önünde çökerse orada misâfir olurum!** buyurdular.

Herkeste büyük bir heyecan ve merak başladı. Acaba Kusvâ nereye çökecekti?

Medîne içine doğru Kusvâ ilerliyor, her kapının önünden geçerken ev sahipleri;

- Yâ Resûlallah! Bizi teşrif ediniz, bizi teşrif ediniz! diye yalvarıyorlardı.

Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz onlara tebessüm buyurarak;

- **Devenin yolunu açınız! Nereye çökeceği ona buyrulmuştur,** diyordu.

Kusvâ, nihâyet Peygamber Efendimizin bugünkü mescid-i şerîfinin kapısının bulunduğu yere çöktü. Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” devesinden inmediler. Hayvan tekrar ayağa kalktı, yürümeğe başladı. Tekrar eski yere çöktü ve bir daha kalkmadı. Bunun üzerine Efendimiz, Kusvâ'nın üzerinden inip;

- **İnşâallah menzilimiz burasıdır! Ve,**

- **Burası kimindir?** buyurunca;

- Yâ Resûlallah! Amr'ın oğulları Süheyl ve Sehl'indir, diye cevap verdiler.

Bu çocuklar yetim idi. Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz;

- **Akrabâlarımızdan hangisinin evi buraya daha yakındır?** buyurdular.

Zîrâ Resûlullah Efendimizin dedesi Abdülmuttalib'in annesi, Neccâr oğullarından idi.

Hâlid bin Zeyd Ebû Eyyûb el-Ensârî hazretleri sevinçle;

- **Yâ Resûlallah! Benim evim daha yakındır. İşte şu evim, şu da kapısı,** diyerek heyecanla gösterdi.

Kusvâ'nın yükünü indirip, Resûlullah Efendimizi buyur etti.

Medîneli müslümanlar ve Muhâcirler, Efendimizin hicretine pek ziyâde sevindiler.

Bu seneye, “**senet-ül-izin**” denir.

Hicrette gönüllerin îlacı, insanlığın baç tâcı, Allahü teâlânın hâbîbi Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz elliüç yaşında idi.

**Susuz kalsam, yanan çöllerde cân versem elem duymam,
Yanardağlar yanar bağrımda, ummânlardan nem duymam,
Alevler yağsa göklerden ve ben messeyleşem duymam,
Cemâlinle ferah-nâk et ki yandım yâ Resûlallah!**

Medîne-i Münevvere ve Çevresi

